

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

LA
STRADA

Safe
Online

SUPORT DIDACTIC

pentru desfășurarea activității

CICLUL PRIMAR

clasele I-IV

Chișinău, 2026

EVOCARIA

DISCUȚIE

Durata: 1 minut

Fiecare elev primește imaginea mascotei dedicată Zilei Siguranței Online – bufnița Ally.

Am invitat pe cineva la lecția de astăzi. Se numește Ally. Ally este sigură că va deveni prietena noastră. Ce părere aveți?

După acest moment introductiv, cadrul didactic explică elevilor că Ally nu dorește doar să se împrietenească, dar și să le povestească istoria sa din care vor putea învăța lucruri noi și interesante.

REALIZAREA SENSULUI

LECTURA

Durata: 1 minut

Cadrul didactic citește elevilor istoria bufniței Ally. Elevii sunt invitați să atragă atenția la ecrane.

Eu mă numesc Ally. Sunt o bufniță veselă, curioasă și prietenoasă. Sunt pasionată de călătorii. Îmi place să cunosc locuri noi. Pentru a vizita aceste locuri, eu călătoresc foarte mult. Nu călătoresc cu trenul, avionul sau autobuzul. Călătoresc online. Adică virtual. În fiecare zi, sora mea mai mare îmi arată la telefon poze și video cu noi orașe, castele, terenuri de joacă din diferite țări. Urmăresc foarte atentă cum face ea acest lucru. Ce butoane apasă. Ce scrie.

Într-o zi, când sora mea era foarte ocupată, am hotărât să călătoresc puțin singură. I-am cerut permisiunea să-i folosesc telefonul. De această dată am dorit să văd un loc pe care l-am visat. Sora mi-a spus că datorită tehnologiilor putem vedea și ceea ce nu există în realitate. Am selectat ceea ce știam că trebuie să selectez. Am scris câteva cuvinte și ... M-am speriat. Tehnologia nu m-a înțeles. A creat o imagine care nu îmi plăcea deloc. Nu i-am spus surorii nimic. Părinții m-au întrebat ce s-a întâmplat. Nu le-am povestit nici lor nimic.

DISCUȚIE

Durata: 5 minute

Cadrul didactic adresează întrebări pentru a ajuta elevii să identifice problema.

- Ce nou ați aflat despre prietena noastră Ally?
- Ce fel de călătorii făcea Ally?
- Cine o însoțea în aceste călătorii?
- A fost o idee bună ca Ally să călătorească singură?
- De ce Ally a văzut o imagine care a speriat-o și care nu i-a plăcut?

EXPLICAȚIE

Durata: 5 minute

- ✓ **Mulți copii folosesc tehnologiile** (telefoane, tablete, computere, etc.) pentru a afla lucruri noi, a călători virtual, a se distra, a se împrieteni cu alți utilizatori copii, a pregăti informații pentru sarcinile de la școală, a crea ceva nou. Așa a făcut și Ally. Ea a folosit telefonul surorii pentru a cere ca o aplicație specială din acest telefon să-i creeze o imagine mai specială.
- ✓ **O aplicație în telefon** este ca o ușă pe dispozitivul nostru pe care dacă o deschidem putem realiza diferite sarcini. De la copiii mai mari sau adulți putem auzi și cuvântul „program”. Sora bufniței Ally folosea o aplicație pentru a scrie cu cuvinte ce dorește să vadă. Aplicația crea sau genera niște imagini. Astfel, Ally și sora sa călătoreau imaginar în diferite țări.
- ✓ **Tehnologia deșteaptă/avansată** care face diferite sarcini complicate poate gândi foarte rapid. Ea poate oferi răspunsuri la întrebări, crea sau genera imagini și chiar filmulețe, folosi informații pe care i le dăm pentru a învăța despre noi și a afla lucruri despre noi. Această tehnologie se numește Inteligență Artificială. Prietena noastră Ally a folosit o aplicație cu Inteligență Artificială pentru a vedea un loc pe care l-a visat.
- ✓ **Tehnologia deșteaptă sau Inteligența Artificială** nu înțelege întotdeauna exact ceea ce îi cerem să facă. Se întâmplă să greșească.

Așa i s-a întâmplat și bufniței Ally. Probabil nu a fost înțeleasă și în loc să vadă o imagine drăguță cu locul ce l-a visat, a văzut o imagine care nu era bună. O imagine ce a speriat-o.

JOC: Carduri verzi. Carduri roșii.

Durata: 5 minute

Cadrul didactic propune un joc nou elevilor. Va prezenta la ecran câteva carduri pe care sunt scrise mesaje. Elevii vor atribui o altă culoare cardului în dependență de situație.

- **VERDE** – Așa Ally va face data viitoare.
- **ROȘU** – Așa Ally nu va face niciodată.

Ally va folosi diferite aplicații la telefon împreună cu sora mai mare sau părinții.

Ally va ține în secret situația că a văzut ceva ce a speriat-o.

Ally va descărca singură aplicații cu Inteligență Artificială.

Ally va întreba sora mai mare sau părinții despre cum trebuie să folosească corect și sigur diferite aplicații din telefon.

Ally va încerca repetat să caute în telefon locul visat.

Ally va povesti imediat părinților dacă va vedea ceva urât sau neplăcut în telefon sau alt dispozitiv.

EXPLICAȚIE

Durata: 5 minute

În timpul selectării cardurilor colorate, cadrul didactic explică și argumentează de ce o acțiune este sigură sau nu.

VERDE: Ally va folosi diferite aplicații la telefon împreună cu sora mai mare sau părinții. – Copiii mai mici abia învață să folosească tehnologia. Pentru a învăța să o folosească corect ei au nevoie de o persoană mai informată și pregătită alături: părinți, buni, frați, surori, verișori, învățători alături. Persoanele mai informate au o mai bună pregătire și pot cunoaște și observa unele lucruri despre care copiii mai mici nu pot cunoaște.

VERDE: Ally va povesti imediat părinților dacă va vedea ceva urât sau neplăcut la telefon sau alt dispozitiv. – Părinții sau alte persoane de încredere din viața unui copil îl pot ajuta să rezolve mai corect o problemă legată de folosirea Internetului, îl pot susține și îi pot oferi sfaturi bune și utile.

VERDE: Ally va întreba sora mai mare sau părinții despre cum trebuie să folosească corect și sigur diferite aplicații din telefon. – Nu toate aplicațiile din telefon care conțin jocuri, Inteligența Artificială și nu toate platformele de pe Internet pe care căutăm anumite informații sunt potrivite pentru copii. Este corect ca toți copiii să folosească doar aplicații despre care cunosc adulții lor de încredere.

ROȘU: Ally va descărca singură aplicații cu Inteligență Artificială. – Aplicațiile care folosesc Inteligența Artificială sunt asemănătoare cu niște mașini care gândesc și oferă răspunsuri mai rapide ca oamenii. Când folosim aceste aplicații, noi, utilizatorii, comunicăm cu aceste mașini. Nu este corect și nu este bine să comunicăm cu orice mașină de acest fel. Astfel, nu trebuie să le descărcăm sau folosim de sine stătător dacă nu cunoaștem multe informații despre ele.

ROȘU: Ally va încerca repetat să caute în telefon locul vizat. – Nu este o idee bună atunci când copiii încearcă să repete o acțiune ce le-a adus emoții neplăcute anterior. Situația se poate repeta.

ROȘU: Ally va ține în secret situația că a văzut ceva ce a speriat-o. – Părinții, bunicii, rudele apropiate sau alte persoane adulte de încredere din viața unui copil au rolul să aibă grijă și să protejeze copilul. Nu este bine atunci când copiii au secrete față de aceste persoane. În special dacă au avut o experiență neplăcută sau cineva îi roagă insistent să păstreze acest secret.

REFLECȚIE

Durata: 5 minute

LECTURA

Durata: 1 minut

Cadrul didactic le propune elevilor să cunoască mai mult despre ce urmat atunci când Ally a hotărât să nu povestească nimănui despre cele întâmplate.

Nu mă simțeam chiar bine. Nu am mai rugat-o pe sora mea să vedem alte locuri în telefon. Nu mai doream nici să mai caut ceva singură. Părinții au observat că sunt tristă și au insistat să le povestesc ce s-a întâmplat. De data aceasta am hotărât să le spun adevărul.

Și numai după ce le-am povestit am aflat lucruri noi și interesante despre tehnologie, în special Inteligența Artificială.

Vreți să cunoașteți și voi aceste lucruri interesante?

EXPLICAȚIE

Durata: 6 minute

Cadrul didactic spune copiilor curiozități utile despre folosirea în siguranță a Inteligenței Artificiale.

- ✓ **Inteligența Artificială oferă răspunsuri în baza informațiilor primite de la utilizatori.**
- ✓ **Explicație:** Atunci când primește o sarcină, analizează informații și resurse din diferite locuri de pe Internet (platforme cu informații text, imagini, videoclipuri, etc.). Se întâmplă ca Inteligența Artificială să ofere informații greșite.

- ✓ **Inteligența Artificială mai performantă poate imita o discuție pe care o putem avea cu o persoană reală (părinți, prieteni, colegi, rude, etc.).**
- ✓ **Explicație:** Răspunde la întrebări așa încât ne pare că ne înțelege foarte bine.
- ✓ **Inteligența Artificială nu poate cunoaște ce are nevoie sau ce este mai bun pentru copil.**
- ✓ **Explicație:** Dacă nu i s-a spus, ea nu poate cunoaște care sunt experiențele copiilor, bune sau rele. Nu poate simți. Nu are rolul să protejeze un copil. Acest rol este în primul rând al adulților responsabili din viața copilului.
- ✓ **Aplicațiile cu Inteligență Artificială pot avea restricții pentru copiii de vârstă mică.**
- ✓ **Explicație:** Este asemănător aplicațiilor sau platformelor cu jocuri care sunt împărțite pe categorii de vârstă sau necesită acordul părinților.

EXERCİȚIU. Provocare pentru Chat GPT.

Durata: 10 minute

Pentru început, cadrul didactic explică ce înseamnă chat GPT.

Chat GPT este un program cu inteligență artificială care răspunde la întrebările utilizatorului și realizează sarcini.

Ulterior, va prezenta sarcina.

Să citim împreună întrebările și să discutăm dacă chat-ul GPT poate da răspunsuri bune și utile la aceste întrebări.

1. Câtă mâncare pot da pisicii mele?
2. Care este rezolvarea acestui exercițiu?
3. Care este distanța până la soare?
4. Cu cine nu trebuie să prietenesc?
5. Dacă am uitat caietul cu temele rezolvate acasă, ce trebuie să fac?

Cadrul didactic va argumenta de ce anumite întrebări sunt potrivite și altele nu sunt potrivite pentru această aplicație cu Inteligență Artificială.

1. Cel mai probabil aplicația va cere mai multă informație despre cât mănâncă pisica ta în timpul zilei sau în anumite perioade ale zilei. Va întreba ce mănâncă sau ce preferă să mănânce. Adică, va da un răspuns pe care îl va extrage din răspunsurile voastre. Ceea ce cu siguranță nu va cunoaște aplicația este cum se simte pisica ta în ziua respectivă sau dacă în acea zi este sau nu nevoie să mănânce mai mult. Nu sunt potrivite întrebările care se referă la alimentație, regimul zilei, sănătate.

Întrebare nepotrivită. Discută cu o persoană din familie.

2. Cel mai probabil aplicația va oferi o rezolvare corectă la exercițiu. Chiar dacă tema pentru acasă va fi realizată corect, cum vei rezolva exercițiile când vei fi în sala de clasă? Dacă Inteligența Artificială rezolvă sarcini în locul tău, nu vei putea învăța să faci față acestor sarcini fără ajutorul acesteia.

Întrebare nepotrivită. Discută cu învățătoarea sau cere ajutorul unui coleg, a părinților, fraților sau surorilor mai mari.

3. Aplicația va oferi un răspuns care se regăsește în multe surse online. Probabil va fi un răspuns corect. Va oferi răspunsuri și la alte întrebări asemănătoare ce vor fi utile pentru discuțiile cu învățătoarea, colegii, prietenii, familia.

Întrebare potrivită.

4. Prietenia este o relație pe care o construiește fiecare copil sau adult separat. Voi decideți cu cine doriți sau nu doriți să vă împrietenii. Dacă vă plac jocurile comune cu un alt copil, vă simțiți bine și în siguranță atunci când aveți activități comune, vă respectați și ajutați reciproc, discutați cu acel copil despre prietenia voastră. Pentru acest lucru nu aveți nevoie de Inteligența Artificială.

Întrebare nepotrivită. Discutați cu părinții, învățătoarea sau persoanele apropiate despre subiectul prieteniei.

5. La această întrebare, iarăși puteți primi întrebări de la Inteligența Artificială cu scopul de a concretiza lucrurile. Însă răspunsul la

Întrebările despre situațiile în care ceva ați uitat, ceva nu ați făcut sau ați făcut greșit este foarte simplu. Spuneți adevărul.

Întrebare nepotrivită. Vorbiți cu învățătoare. Telefonați părinții sau alte persoane din familie care v-ar putea aduce caietul la școală.

EXERCİȚIU

Durata: 1 minut

Cadrul didactic propune elevilor să privească la ecran imaginile cu bufnița Ally și să continue frazele.

Elevii sunt ajutați să formuleze răspunsurile. Cadrul didactic generalizează răspunsurile.

Prima imagine – Bufnița Ally a avut o problemă când a utilizat Inteligența Artificială.

Imaginea a doua – Ea a vrut să ascundă acest lucru pentru că a crezut că a făcut un lucru rău.

Imaginea a treia – Ea totuși le-a povestit părinților și a aflat că Inteligența Artificială poate fi utilă, dar poate și periculoasă dacă nu știi să o folosești.

Imaginea a patra – Bufnița Ally se simte în siguranță atunci când primește ajutorul părinților în explorarea tehnologiei.

EXTINDEREA

Durata: 5 minute

DESENUL

- Cadrul didactic propune elevilor să reprezinte printr-un desen cum își imaginează ei că ar putea arăta mașina pe nume Inteligența Artificială, cea care oferă rapid informații, imagini și răspunsuri la întrebări.
- La finalul activității, cadrul didactic încurajează elevii să discute cu adulții atunci când folosesc Internetul, să ceară ajutor oamenilor reali în care au încredere și se simt în siguranță.

De asemenea, cadrul didactic le prezintă copiilor platforma www.siguroonline.md și posibilitatea de a adresa o întrebare sau a cere ajutor într-un chat la care răspunde nu un robot de Inteligență Artificială, dar o persoană reală care are cunoștințe despre utilizarea în siguranță a Internetului și ajută copiii să facă față unor probleme din mediul online.

Pentru orice alte întrebări sau situații cu care se confruntă, copiii pot telefona și la Serviciul Telefonul Copilului - 116 111.

Cadrul didactic finalizează lecția cu mesajul:

Oamenii dragi ție pot fi prieteni mai buni decât Inteligența Artificială!

Notă:

Acest suport didactic a fost elaborat după modelul ERRE al învățării. Subiectele și sarcinile nu au fost formulate în corespundere cu un grup specific de vârstă. Cadrul didactic care desfășoară lecții cu elevii din ciclul primar are libertatea să le adapteze după necesitățile grupurilor cu care va lucra. Prezentarea PPT ce însoțește materialul didactic are scopul să ofere ajutor cadrului didactic pentru a urma cu succes firul activităților educaționale propuse.